

STUDIJSKO PUTOVANJE U OKVIRU PROJEKTA „ECOTOP 2“:

25.09.-01.10. 2017.

Studenti II. god. smjera „Menadžment u poljoprivredi“: Mateo Golubić, Antonio Grbavec, Barbara Imbriša, Antonio Levak, Luka Pomper, Milan Suša i smjera „Bilinogojstvo“: Ćatić Adisa, Čeh Dijana i Larisa Jelak boravili su zajedno sa Dr.sc. Sandrom Kantar u Kapošvaru u okviru projekta Ecotop 2. Bili su smješteni u dječjem zabavnom parku Katica Tanya u selu Patza nedaleko Kapošvara.

Prvog dana boravka posjetili su Sveučilište u Kapošvaru gdje su se putem promocijskog videa upoznali sa Sveučilištem u Kapošvaru čije su sastavnice Fakultet poljoprivrede i okolišnih znanosti, Fakultet ekonomskih znanosti, Pedagoški fakultet i Umjetnički fakultet na kojem studira ukupno 2500 studenata i oko 100 stranih studenata. Na sveučilištu djeluje i pet partnerskih institucija: Centar zdravlja, Centar za kućne ljubimce, Panonska konjička akademija, Institut za hranidbu bilja i Boszenfa centar za menadžment igre i krajolik. U sklopu sveučilišta nalaze se brojni laboratoriji (kemijski, pedološki i laboratorij za kontrolu hrane), sveučilišna knjižnica sa fondom od

200 000 knjiga i razvijenim knjižničarskim uslugama, studentski dom i studentski restoran. Iz prve ruke mogli smo vidjeti i jedini aparat za magnetsku rezonancu za životinje u Mađarskoj, prostorije u kojima se nalazi ciklotron i prostorije za proizvodnju lijekova protiv malignih oboljenja. Bili smo doista impresionirani razvijenošću sveučilišta i živahnim studentskim životom.

Idući dan posjetili smo Somogyvaros pored kojeg se nalazi selo Krishna dolina u kojem žive sljedbenici Hare Krišne. U selu živi oko 800 mještana, a godišnje ga posjeti oko 30 000 turista. Vedaska kultura, duhovnost, harmoničan način življenja čovjeka i prirode vidljiv je na svakom koraku. Posebnost ovakvog tipa sela su obnovljivi izvori energije (sunca, vjetrova i vode) kojim se mještani koriste u svakodnevnom životu. U selu se nalazi škola, hram, botanički vrt, poljoprivredne površine na kojima uzgajaju 20-ak različitih sezonskih ratarskih kultura, staje sa 60-70 grla stoke od kojih neka pripadaju autohtonim mađarskim pasminama poput sivog goveda. Sljedbenici Hare Krišne žive i u skladnom odnosu sa stanovnicima susjednog sela sa kojima razmjenjuju poljoprivredne proizvode, radnu snagu, i općenito jačaju lokalnu zajednicu u kojoj žive.

Trećeg dana boravka razgledali smo etno selo Skanzen Szenna u Szenni. Tamo se nalaze tipične mađarske seljačke kuće iz razdoblja 1850-1930 godine zajedno sa gospodarskim zgradama, vinskim podrumom, zbirkom poljoprivrednih strojeva, seoskim zvonikom i kalvinističkom crkvom. Bio je to doista autentičan povratak u prošlost skromnog i teškog života mađarskog seljaka. Nakon toga, posjetili smo farmu

jelena Boszenfa – sastavnicu Sveučilišta u Kapošvaru u kojoj na 1300 ha borave jeleni, konji, magarci, alpaka, ljama, koze, ovce, te ostale životinjske vrste u otvorenom pristupu. U sklopu farme nalazi se restoran, zbirka lovnih trofeja, umjetno jezero i prostrane livade za ispašu. Farma jelena je najveća farma takve vrste u Mađarskoj i izvrsna je kombinacija lovnog turizma, ugostiteljske ponude, edukacije i prekrasne prirode u kojoj podjednako uživaju životinje i brojni posjetitelji. Nakon farme jelena posjetili smo farmu zvijezda Csillagpark u pokrajini Zselic. Upoznali smo se sa fenomenom svjetlosnog zagađenja koje sve više loše utječe na bioritam ljudi, biljka i životinja. U planetariju smo vidjeli prikaz Sunčanog sustava, zvjezdarnicu i zbirku meteora, te veliki teleskop.

Četvrtog dana boravka uputili smo se u Baranyu – najšumovitiju mađarsku županiju gdje smo posjetili selo Mecsek u kojem je smještena „Šumska kuća“ u okviru kojih se mnogobrojnih i raznovrsnih programa posjetitelje upoznaje sa raznolikom šumskom florom i faunom, te održivim šumarstvom. Uživali smo igrajući senzorne igre u kojima smo vidom, sluhom i opipom osjetili različite biljne i životinjske vrste koje žive u šumi, te razgledali smještajne kapacitete, te ekološke i edukativne staze. Zatim smo posjetili ekoturističko gospodarstvo u selu Cserkut na kojem se razvija specifična gastronomija ukrašena cvijećem koje raste na obližnjim livadama i šumama, a sva jela i pića u sebi sadrže jestivu cvjetnu dekoraciju koju smo imali prilike kušati. Naposljetku smo razgledali grad Pecs, sjedište Baranjske županije u kojem je u značajnom broju

zastupljena hrvatska nacionalna manjina. Vidjeli smo hrvatsku kuću Augusta Šenoae, te obišli važnije znamenitosti u koje se ubrajaju predivne Zsolnaj fontane, središnji trg sa kipom Janosa Hunjadija, Nacionalni teatar i džamiju u kojoj sada djeluje Rimokatolička crkva. Posebnost Pečuha je i stara gradska knjižara u kojoj se mogu kupiti knjige na svim svjetskim jezicima, pa i hrvatskom jeziku. Dan je završio posjetom selu Orfú u kojem se razvija ruralni turizam temeljen na gastronomskoj ponudi lokalnih proizvoda od češnjaka i smještajnih kapaciteta hostela za mlade.

Peti dan boravka proveli smo u turističkom razgledu grada Kapošvara, sjedišta županije Somogy. Uživali smo u gradu uređenih trgova, ukrašenog cvijećem i fontanama, te zanimljivim skulpturama koje ovaj grad čine osobito privlačnim. Najpoznatiji stanovnici Kapošvara bili su mađarski pjesnik Endre Ady i slikar postimpresionist Jozsef Rippl-Ronai čija su djela izložena u vili i atellieru nadomak grada.

Pretposljednji dan boravka proveli smo u Patci u zabavnom parku Katica Tanya koji se prostire na 12 ha. Vlasnik parka Janos Hando upoznao nas je sa posebnostima dječjeg zabavnog parka koji se od ostalih parkova izdvaja po tome što koristi isključivo obnovljive izvore energije za razvoj 50-ak atrakcija. Iako je park namijenjen prvenstveno djeci od 3-13 godina, u parku se nalazi dio sa replikom srednjovjekovnog drvenog dvorca iz 13. stoljeća i katapultom, brojne atrakcije u zatvorenom prostoru, tobogani, karting staze, zip-line, te brojne domaće životinje koje mogu razgledati i

odrasli. Od svog osnutka, park promiče filozofiju parka kao mjesta doživljaja i iskustva sa osobitim naglaskom na održivi razvoj, human i obziran odnos prema prirodi.

Zahvaljujući projektu Ecotop 2 studenti su imali jedinstvenu priliku uvjeriti se u ekoturistički potencijal županije Somogy i uživati u prirodnim, povijesnim, kulturnim i društvenim zanimljivostima „najzelenije“ mađarske županije.

Dr.sc. Sandra Kantar